

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 289/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou SLAMKA & Partners s. r. o., Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Róbert Slamka, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 54/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu elektronickou formou 24. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na spravodlivé prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 54/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ Okresnému súdu Banská Bystrica podal 4. septembra 2020 návrh na vydanie platobného rozkazu, prejednávaná právna vec bola 20. októbra 2020 postúpená okresnému súdu, žiadosťou z 27. apríla 2021 požiadal o nariadenie termínu súdneho pojednávania, ktorý okresný súd síce nariadil na 23. september 2022, avšak z dôvodu nástupu zákonnej sudkyne na materskú dovolenku bol prípisom zo 4. augusta 2022 zrušený. Predsedovi okresného súdu adresoval sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní, ktorú predseda okresného súdu v upovedomení zo 7. septembra 2022 vyhodnotil ako dôvodnú. Okresný súd následne 14. apríla 2023 uskutočnil súdne pojednávanie, na ktorom vyhlásil meritórny rozsudok. V konklúzii predneseného sťažovateľ zdôrazňuje, že napadnuté konanie nie je ku dňu podania

ústavnej sťažnosti právoplatne skončené a v príčinnej súvislosti s existenciou zbytočných prietahov odôvodňuje aj zásah do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou je účelom tohto základného práva odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04, I. ÚS 317/2022).

5. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (napr. I. ÚS 358/2019, I. ÚS 85/2021).

6. Napriek tomu, že sťažovateľom prezentovaný postup okresného súdu v napadnutom konaní nie je s ohľadom na kautely procesnej hospodárnosti možné považovať za postup optimálny, *ipso facto* napadnuté konanie od pridelenia súdneho spisu okresnému súdu (20. októbra 2020, pozn.) do vyhlásenia meritórneho rozhodnutia (14. apríla 2023, pozn.) trvalo len niečo viac ako 29 mesiacov, a preto je v okolnostiach prejednávanej veci potrebné rezultovať, že nejde o nečinnosť okresného súdu alebo jeho neefektívny postup, ktoré by mali povahu zbytočných prietahov. Navyše, pozornosti ústavného súdu neuniklo ani pomerne dichotomicky vyznievajúce správanie sťažovateľa, ktorý na jednej strane poukazuje na absenciu právoplatného skončenia napadnutého konania a na strane druhej ústavnú sťažnosť podal len desať dní po vyhlásení meritórneho rozsudku. Zároveň v ústavnej sťažnosti netvrdil a o to menej preukázal ďalší procesný postup spočívajúci v doručení rozsudku okresného súdu, prípadne podanie opravného prostriedku proti meritórnemu rozhodnutiu.

7. V súlade so svojou konštantnou judikatúrou ústavný súd opakovane pripomína, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, IV. ÚS 513/2020). Pojem „zbytočné prieťahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 441/2020, I. ÚS 123/2021). V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP“), podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov, v závislosti od povahy veci, nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok ESĽP z 15. 10. 1999, sťažnosť č. 26614/95 body 58 a 69; Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok ESĽP zo 17. 1. 2002, sťažnosť č. 32967/96, body 64, 65 a 66).

8. V súvislosti s vyhodnotením sťažnosti na prieťahy adresovanej predsedovi okresného súdu ako dôvodnej ústavný súd dáva do pozornosti svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej len skutočnosť, že orgán štátnej správy súdu uznal sťažnosť na prieťahy za dôvodnú, nemá za následok automatické prijatie na to nadväzujúcej ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde), pretože ústavný súd považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09, I. ÚS 68/2020). Účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (II. ÚS 344/2018, IV. ÚS 613/2021). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že rešpektuje judikatúru ESĽP (Ištván, Ištvánová proti Slovenskej republike, rozsudok ESĽP z 12. 6. 2012, sťažnosť č. 30189/07, ods. 76; podobne ods. 73 rozhodnutia ESĽP z 12. 6. 2012 vo veci Komanický (č. 6) proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 40437/07) a zdôrazňuje, že neposudzoval využitie sťažnosti podanej predsedovi súdu na prieťahy v konaní ako podmienku prípustnosti ústavnej sťažnosti, avšak efektívnosť tohto prostriedku nápravy bola vo vzťahu k namietanému postupu okresného súdu zrejmá a náprava stavu v právnej veci sťažovateľa pre tento čas postačujúca, keďže po doručení odpovede predsedu okresného súdu (7. septembra 2022, pozn.) a pridelení právnej veci sťažovateľa novému zákonnému sudcovi (10. januára 2023, pozn.), s čím sa spája aj nutnosť naštudovania si súdneho spisu (I. ÚS 411/2020, I. ÚS 372/2022), okresný súd v merite veci rozhodol vyhlásením rozsudku na súdnom pojednávaní uskutočnenom 14. apríla 2023.

9. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že v napadnutom konaní nezistil dôvody, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom namietaných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

10. Ústavný súd zároveň rezultuje, že odmietnutie ústavnej sťažnosti v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov implikuje aj odmietnutie časti ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čo vyplýva nielen z perspektívy ich vzájomnej previazanosti, ale aj zo sťažnostnej argumentácie, keď porušenie

základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) sťažovateľ namietal práve v súvislosti s prezentovaným porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

11. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

12. V závere ústavný súd poznamenáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde], a preto nevylučuje možnosť, aby sťažovateľ v prípade pretrvávajúcej nečinnosti okresného súdu podal svoju ústavnú sťažnosť opakovane.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. mája 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu